

Remissvar: Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen Ds 2018:11

Sveriges läkarförbund har fått möjligheten att yttra sig om rubricerad promemoria från Socialdepartementet. Läkarförbundet tackar för möjligheten och vill härmed lämna följande synpunkter.

Inledningsvis vill vi nämna att förbundet ser positivt på att könstillhörighetslagen upphävs och vi har inget att invända mot att frågorna om kirurgiska ingrepp i könsorganen och könsregistrering i folkbokföringen frikopplas från varandra i två nya lagar, en lag om ändring av juridiskt kön och en lag om vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen.

Beträffande förslagen i rubricerad promemoria är Läkarförbundet i princip positivt. Vi vill dock understryka att det alltid, även om personen är över 18 år, behöver förflyta en viss tid från begäran om kirurgiskt ingrepp i könsorganen till dess att ingreppet genomförs. Någon särskild lagreglerad "betänketid" är sannolikt inte nödvändig, men vi förutsätter att de kriterier som anges i den föreslagna lagen – att personen upplever att kroppen inte överensstämmer med könsidentiteten och att personen måste antas komma att leva i samma könsidentitet även i framtiden – i praktiken innebär att kirurgiskt ingrepp inte kan bli aktuellt förrän det har förflutit sådan tid att personens vilja får anses tillräckligt befast.

Vidare vill vi betona att det är väldigt viktigt att Socialstyrelsens prövning av ansökningar rörande personer under 18 år sker på ett ytterst omsorgsfullt sätt. Myndigheten behöver säkerställa att beslut i dessa ärenden fattas av personer med mycket hög kompetens och erfarenhet av aktuella frågor. Kriteriet "synnerliga skäl" måste inkludera en bedömning av att den underårige har tillräcklig personlig mognad för att kunna ta ställning till en sådan ingripande och oåterkallelig åtgärd som ingrepp i könsorganen innebär.

Därtill vill vi framhålla vikten av att säkerställa att personen i fråga får det stöd, den noggranna bedömning och den utförliga information som är nödvändig innan ett irreversibelt och livsavgörande beslut om kirurgiskt ingrepp tas. Detta gäller oavsett personens ålder, men är särskilt viktigt för personer under 18 år.

Avslutningsvis noterar vi något överraskat att promemorian har tagits fram utan en särskild expert- eller referensgrupp. Istället har man gjort bedömningen att det räckte med samråd med enskilda företrädare ur professionen, utöver andra relevanta organisationer som RFSU, SKL, INIS med flera.

Med vänlig hälsning

SVERIGES LÄKARFÖRBUND

Heidi Stensmyren

Ordförande Sveriges läkarförbund

Sara Tunlid

Utredare